

Załącznik nr 1

Uzasadnienie do Uchwały podjętej przez Komisję Habilitacyjną powołaną w dniu 4 lutego 2019 r. przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Roberta Sobkowiaka, wszczętego w dniu 5 listopada 2018 r. w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biologia.

Przebieg postępowania habilitacyjnego

Postępowanie habilitacyjne dr. Roberta Sobkowiaka wszczęto w dniu 05.11.2018 roku. W dniu 04.02.2019 Centralna Komisję ds. Stopni i Tytułów, pismem nr BCK-III-L-8939/2018 powołała komisję habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego, w składzie: prof. Barbara Bilińska - przewodniczący Komisji, prof. Magdalena Rost-Roszkowska - recenzent Komisji, prof. Leszek Nogowski - recenzent Komisji, dr hab. Elżbieta Poręba - recenzent Komisji, dr hab. Justyna Rogalska - członek Komisji, dr hab. Małgorzata Słocińska - członek Komisji, dr hab. Zbigniew Adamski - sekretarz Komisji. Recenzenci przesłali swoje recenzje na Wydział Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Swoje opinie przedstawili również Członkowie Komisji. Posiedzenie komisji odbyło się 2 kwietnia 2019 roku, na Wydziale Biologii UAM.

Ocena formalna wniosku

Przedmiotem ocen, stanowiących podstawę do sformułowania opinii, było osiągnięcie naukowe w ujęciu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), a także ogólny dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Kandydata.

Dokumentacja zawierała odpis dyplomu doktorskiego, autoreferat sporządzony w języku polskim i angielskim, wykaz opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych wraz z informacją o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki, kopie pięciu artykułów naukowych wskazanych jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego oraz kopie pozostałych artykułów, w których habilitant był współautorem. Załączono również oświadczenia współautorów prac dotyczących ich osobistego udziału w ich przygotowanie prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego. Komisja stwierdziła, że dokumentacja jest zgodna z wymogami cytowanej powyżej ustawy.

Podstawowe dane z życiorysu naukowego Habilitanta

Habilitant ukończył studia na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w 1998 r. Pracę magisterską pt. „Klonowanie cDNA kodującego białko CBP 20 z *Arabidopsis thaliana*” wykonał w Zakładzie Ekspresji Genów Wydziału Biologii UAM, pod kierunkiem prof. dr. hab. Artura Jarmołowskiego. Stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biologii uzyskał w roku 2003. Pracę doktorską pt. „Molekularne aspekty oddziaływania kadmu na podziały komórkowe w kulturze zawieszinowej soi (*Glycine max* L.)” wykonał w Zakładzie Ekofizjologii Roślin Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Promotorem pracy była Prof. dr hab. Joanna Deckert. W latach 2003-2004 pracował jako starszy technik w Zakładzie Ekofizjologii Roślin, a od 2004 zatrudniony jest na etacie adiunkta w Zakładzie Cytologii i Histologii Wydziału Biologii UAM w Poznaniu.

Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego

Jako osiągnięcie naukowe wskazanych zostało pięć współautorskich publikacji, opatrzonych wspólnym tytułem „Przeciwstawne efekty działania nikotyny na poziomie molekularnym, subkomórkowym i behawioralnym”. Są to prace oryginalne, opublikowane w latach 2009-2017, w czasopiśmie z listy JCR, o współczynniku IF od 1,233 do 2,53 (w roku publikacji artykułów). We wszystkich artykułach Habilitant jest pierwszym autorem, a zarazem autorem korespondencyjnym. Deklarowany udział Habilitanta w pracach wynosi od 80 do 95 procent. Deklaracja ta została potwierdzona oświadczeniami współautorów. Liczba cytowań prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego, według Web of Science, wynosi 38 (Stan na 30.10.2018).

W pracach przedstawionych jako osiągnięcie naukowe dr Sobkowiak przedstawia efekty działania nikotyny na poziomie molekularnym, subkomórkowym, organizmalnym i behawioralnym. W czterech z pięciu prac obiektem badań był organizm modelowy, nicien *Caenorhabditis elegans*, a piąta – ludzkie leukocyty. Badano działanie ekspozycji nicieni na działanie dużego zakresu stężeń nikotyny w krótkim czasie, w celu obserwacji pierwotnych efektów działania nikotyny. Testowano jej efekty genotoksyczne, Wykazano przeciwstawne (genoprotekcyjne i genotoksyczne) działanie niższych i wyższych dawek nikotyny. Efekt hormetyczny potwierdzono również podczas badań na ludzkich leukocytach. Habilitant przeprowadził również badania nad wpływem wybranych stężeń nikotyny na aktywność lokomotoryczną nicieni, gdzie również zauważono zależność od dawki,

nieliniowe efekty. Prace wchodzące w skład cyklu wskazują również na wpływ nikotyny na skład kompleksów białkowych w komórkach nicienia, w tym np. katalazy, białek uczestniczących w rozwoju choroby Alzheimera, cukrzycy czy otyłości czy białek histonowych. W cyklu zawarto również pracę wskazującą na różnice w zachowaniu i rozmiarach ciała nicieni zaadaptowanych do różnych stężeń nikotyny. Wyniki prac wskazują na celowość użycia *C. elegans* w badaniach nad działaniem nikotyny oraz rozwoju stanów patologicznych u człowieka, w tym chorób o charakterze społecznym i cywilizacyjnym.

Recenzenci zgodnie uznali, że osiągnięcie naukowe spełnia wymogi ustawowe ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, (Dz. U z 2017 r. poz. 1789). Prof. Magdalena Rost-Roszkowska zgodziła się ze stwierdzeniem Habilitanta, że jego prace mogą w przyszłości stanowić bazę do bardziej zaawansowanych badań na poziomie molekularnym i mogą mieć znaczenie aplikacyjne. Recenzentka stwierdziła, że cykl prac jest zwarty tematycznie i ukazuje z dobrej strony kwalifikacje Habilitanta jako badacza. Z kolei prof. Leszek Nogowski zaznaczył, że fakt, że dr Robert Sobkowiak jest pierwszym i jednocześnie korespondencyjnym autorem we wszystkich publikacjach świadczy, że Jego rola w powstaniu publikacji była wiodąca i obejmuje koncepcję, planowanie, koordynację doświadczeń, analizę i interpretację prac oraz dyskusję z recenzentami. Podkreślił również, że Habilitant potrafił stworzyć interdyscyplinarny zespół, który skonstruował unikalną aparaturę i oprogramowanie do zaplanowanych zadań. Natomiast dr hab. Elżbieta Poręba stwierdziła, że pomimo nie najwyższej liczby cytowań publikacji, to należy zauważyć, że prace są cytowane w czasopismach o wysokim współczynniku oddziaływania, co wskazuje, że Habilitant jest rozpoznawalny w środowisku naukowym jako specjalista w dziedzinie.

Wszyscy Członkowie Komisji również pozytywnie ocenili osiągnięcie naukowe dr. Sobkowiaka.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Lista publikacji Habilitanta, po wyłączeniu prac składających się na osiągnięcie naukowe obejmuje 9 oryginalnych prac naukowych. Jedna z tych prac została opublikowana przed doktoratem. Osiem z tych prac ukazało się w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports, Wśród nich znajdują się dwie prace przeglądowe i 7 prac oryginalnych. Łączny współczynnik oddziaływania z roku opublikowania wynosi 7,783, a liczba punktów MNiSW - 193. Prace te były cytowane 190 razy (160 bez autocytacji), (stan na dzień 30.10.2018, dane wg bazy Web of Science – Core Collection). Prof. Magdalena Rost-Roszkowska negatywnie oceniła tę część dorobku Habilitanta, uznając go za niski, biorąc pod uwagę rangę czasopism. Zaznaczyła również, że

w ostatnich latach w karierze naukowej Habilitanta główna myśl badawcza związana jest z nicieniami i odpowiednim stresorem, to jednak wśród publikacji przeważają prace o charakterze botanicznym oraz że Habilitant mógł wykazać się większą inicjatywą w publikowaniu artykułów, a także częstszym uczestnictwem w konferencjach naukowych. W recenzji podkreślono wykonane przez dr. Sobkowiaka konstrukcje aparatury. Według prof. Leszka Nogowskiego zmiana pola zainteresowań badawczych, polegająca na przejściu z obszaru fizjologii roślin do fizjologii zwierząt miała wpływ na niską aktywność publikacyjną w tych latach. Podkreślił, że taka zmiana musiała wymagać dużej determinacji, przygotowania, opanowania nowych technik i wkomponowania się w nowy zespół badawczy, z czym Habilitant sobie poradził. Recenzent podkreślił wagę skonstruowania unikatowej aparatury badawczej i stwierdził, że mimo skromnego pod względem ilościowym dorobku publikacyjnego, spełnia on warunki ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, ze względu na opublikowanie go w dobrych czasopismach i wysokiej cytowalności niektórych z nich. Dr hab. Elżbieta Poręba wskazała na dużą liczbę cytowań artykułów dotyczących badania wpływu kadmu na cykl komórkowy i uznała, że publikacje te w istotny sposób wpłynęły na poszerzenie stanu wiedzy w tym obszarze. Zauważyła również, że od czasu złożenia dokumentacji liczba cytowań wzrosła o 13, co potwierdza zainteresowanie środowiska naukowego badaniami dr. Roberta Sobkowiaka. Według dr hab. Elżbiety Poręby dane bibliometryczne oraz poziom prowadzonych przez niego badań naukowych i ich wpływ na rozwój dziedziny spełniają wymagania stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego. Prof. Barbara Bilińska zwróciła uwagę na niedostatki dorobku Habilitanta po wyłączeniu prac wliczonych do osiągnięcia naukowego, pozostali członkowie Komisji nie mieli uwag krytycznych.

Ocena dorobku dydaktycznego, aktywności organizacyjnej i współpracy międzynarodowej

Recenzenci zgodnie podkreślili duży dorobek dydaktyczny Habilitanta i pozytywnie określili jego dorobek popularyzatorski oraz organizacyjny. Prof. Magdalena Rost-Roszkowska stwierdziła, że dr Robert Sobkowiak jest osobą doświadczoną w pracy związanej z nauczaniem uniwersyteckim, brał udział w opracowaniu i przygotowaniu wykładów oraz zajęć laboratoryjnych, opracował nowe metody i materiały dydaktyczne, arkusze kalkulacyjne oraz stronę internetową zawierającą materiały dydaktyczne dla studentów. Zwróciła również uwagę na ukończenie przez Habilitanta kursów dydaktycznych podnoszących kwalifikacje dydaktyczne. Także profesor Leszek Nogowski stwierdził, że dr Robert Sobkowiak jest doświadczonego nauczycielem akademickim. Dr hab. Elżbieta Poręba określiła dorobek dydaktyczny jako „bardzo duży” i „wykraczający ponad

przeciętną w stosunku do wymagań stawianych kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego”. W recenzji wskazano na dużą liczbę prowadzonych zajęć i podobnie jak prof. Magdalena Rost-Roszkowska podkreśliła doskonalenie kompetencji dydaktycznych Habilitanta.

Prof. Magdalena Rost-Roszkowska negatywnie oceniła współpracę międzynarodową dr. Sobkowiaka, stwierdzając, że „współpraca z zagranicznymi ośrodkami międzynarodowymi Habilitanta nie jest imponująca” i wskazując na współpracę z jednym ośrodkiem naukowym. Wskazała na brak staży w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych i określiła osiągnięcia dr. Sobkowiaka na tym polu jako „słabe”. Na tę część aktywności zwróciła uwagę prof. Barbara Bilińska, zgadzając się z opinią prof. M. Rost-Roszkowskiej i dostrzegając brak kierowania projektami badawczymi i brak zaangażowania we współpracę międzynarodową.

W dalszej części oceny prof. Magdalena Rost-Roszkowska pozytywnie oceniła aktywność Habilitanta jako recenzenta projektu badawczego dla Grant Agency of the Czech Republic oraz recenzenta publikacji dla czasopism naukowych. Prof. Leszek Nogowski stwierdził, że współpraca z ośrodkami międzynarodowymi Habilitanta nie jest imponująca i wskazał na brak stażu zagranicznego oraz brak realizacji programów międzynarodowych. Wyraził nadzieję, że sytuacja ta wkrótce się zmieni, na co wskazuje nawiązanie współpracy z naukowcami z Grecji i pierwsza wspólna publikacja. Recenzent zauważył aktywność Habilitanta jako recenzenta. Na tę aktywność dr. Sobkowiaka uwagę zwróciła również dr hab. Elżbieta Poręba.

Wszyscy Członkowie Komisji również pozytywnie ocenili całokształt działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej oraz aktywność administracyjną Habilitanta.

Wnioski końcowe

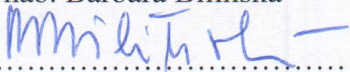
Prof. Magdalena Rost-Roszkowska stwierdziła, że pomimo pozytywnej oceny wartości naukowej publikacji tworzących osiągnięcie habilitacyjne dr. Roberta Sobkowiaka, uważa wniosek za złożony przedwcześnie i nie spełniający wymogów zapisanych w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora oraz w rozporządzeniu MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie doktora habilitowanego. Dlatego przedstawiła Radzie Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu negatywną opinię w sprawie wniosku o nadanie dr Robertowi

Sobkowiakowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych. Prof. Leszek Nogowski stwierdził, że „dorobek naukowy, mimo pewnych niedostatków wymienionych w recenzji wskazuje na dużą samodzielność badawczą i dobrą aktywność publikacyjną Habilitanta.” Podkreślił wysoką jakość osiągnięcia naukowego. Za słabszą stronę wniosku uznał stosunkowo niewielką liczbę prac po wyłączeniu tych, które stanowią osiągnięcie naukowe, umiarkowane wskaźniki naukometryczne oraz niewielkie zaangażowanie we współpracę międzynarodową. Jednak całokształt działalności ocenił pozytywnie i stwierdził, że osiągnięcie Habilitanta w wystarczającym stopniu w wystarczającym stopniu wypełniają kryteria zawarte w stosownych aktach prawnych. Dr hab. Elżbieta Poręba pozytywnie oceniła osiągnięcie naukowe, dorobek naukowy i dydaktyczny oraz aktywność popularyzatorską Habilitanta i stwierdziła, że dr Robert Sobkowiak spełnia wymogi stawiane w w/w aktach prawnych.

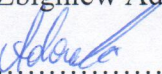
Konkluzja

Biorąc pod uwagę powyższą ocenę Komisja stwierdza, że dr Robert Sobkowiak spełnia wymagania ustawowe stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego i pozytywnie, choć niejednomyślnie, opiniuje osiągnięcie naukowe jak i pozostałą część dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego. Wynik głosowania Komisji nad poparciem wniosku, przeprowadzonego w trybie jawnym, był następujący: 5 głosów za, 2 głosy przeciw poparci wniosku. Komisja Habilitacyjna wnosi - w formie uchwały - do Rady Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego doktorowi Robertowi Sobkowiakowi w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biologia.

Przewodniczący Komisji
Prof. dr hab. Barbara Bilińska

.....

Sekretarz Komisji
dr hab. Zbigniew Adamski

.....

Data 2018-04-02
.....